

Горлачук В. В.,
д-р екон. наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
завідувач кафедри землеустрою
Черненко А. С.,
бакалавр факультету економічних наук,
Раку О. О.,
бакалавр факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили,
м. Миколаїв, Україна

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуто проблеми інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства. Особливу увагу приділено формам інвестиційного забезпечення та джерелам інвестиційних ресурсів. Обґрунтовано оптимальні шляхи залучення інвестиційного капіталу. Запропоновано модель функціонування системи інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства.

Ключові слова: інновації; інноваційний розвиток; інноваційна діяльність; інвестиційне забезпечення.

Постановка проблеми. Розвиток вітчизняної економіки, підвищення конкурентоспроможності національних підприємств та виробленої ними продукції з метою подолання економічного відставання від розвинених країн світу й інтеграції у світове співтовариство загалом, неможливі без здійснення інвестицій в інноваційний розвиток підприємств національної економіки. Підвищення активності інноваційної діяльності вітчизняних підприємств є однією з головних передумов стабільності та сталого розвитку економіки. Але водночас суб'єкти господарювання в умовах невизначеності стикаються з такою серйозною перешкодою як хронічний дефіцит інвестиційних ресурсів. Вивчення світового та вітчизняного досвіду переконливо свідчить, що вирішення проблем інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємств полягає у першу чергу в обґрунтуванні теоретико-методичних підходів для збільшення обсягів притоку інвестицій. За умов збільшення обсягів ресурсів та їх ефективного використання інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства повинне стати двигуном підвищення конкурентних позицій вітчизняних суб'єктів господарювання та розвитку національної економіки в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства приділяється значна увага в працях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, зокрема А. Анчишкіна, І. Бузько, Л. Водачека, А. Гальчинського, В. Гейця, Б. Санто, Б. Твісса, Р. Фатхутдинова, М. Хучека, Й. Шумпетера, І. Яненкової та ін. Однак певні теоретичні та науково-методичні проблеми інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності залишились не вирішеними у повній мірі, а саме: обґрунтування ефективних підходів щодо вибору об'єктів інвесту-

вання та оцінки інвестиційної привабливості інноваційних об'єктів; методичне забезпечення інвестиційної привабливості інноваційних об'єктів та сучасні моделі формування інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємств.

Мета статті: розробка рекомендацій щодо поліпшення інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємств.

Виклад основного матеріалу. Впровадження новітньої техніки та технологій є ключовим фактором ефективного розвитку національної економіки, а підвищення активності інноваційної діяльності вітчизняних підприємств є однією з головних передумов її стабільності та сталого розвитку.

Згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність», інноваційна діяльність визначається як діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, що зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів та послуг [1].

Аналіз діяльності підприємств національної економіки показує, що з метою укріплення конкурентних позицій на ринку, одержання прибутку, стійкого розвитку підприємства та мотивації діяльності необхідним є налагодження механізму інвестування, що дозволить забезпечити залучення інвестиційних ресурсів для реалізації існуючих (потенційних) ринкових можливостей та їх інноваційного розвитку.

Система механізмів фінансування (інвестування) інноваційних проектів подана на рис.1. Як бачимо, застосовуються такі групи механізмів фінансування інноваційної діяльності, як механізми мобілізації власних коштів підприємства, механізми мобілізації позикових коштів та механізми мобілізації залучених коштів.

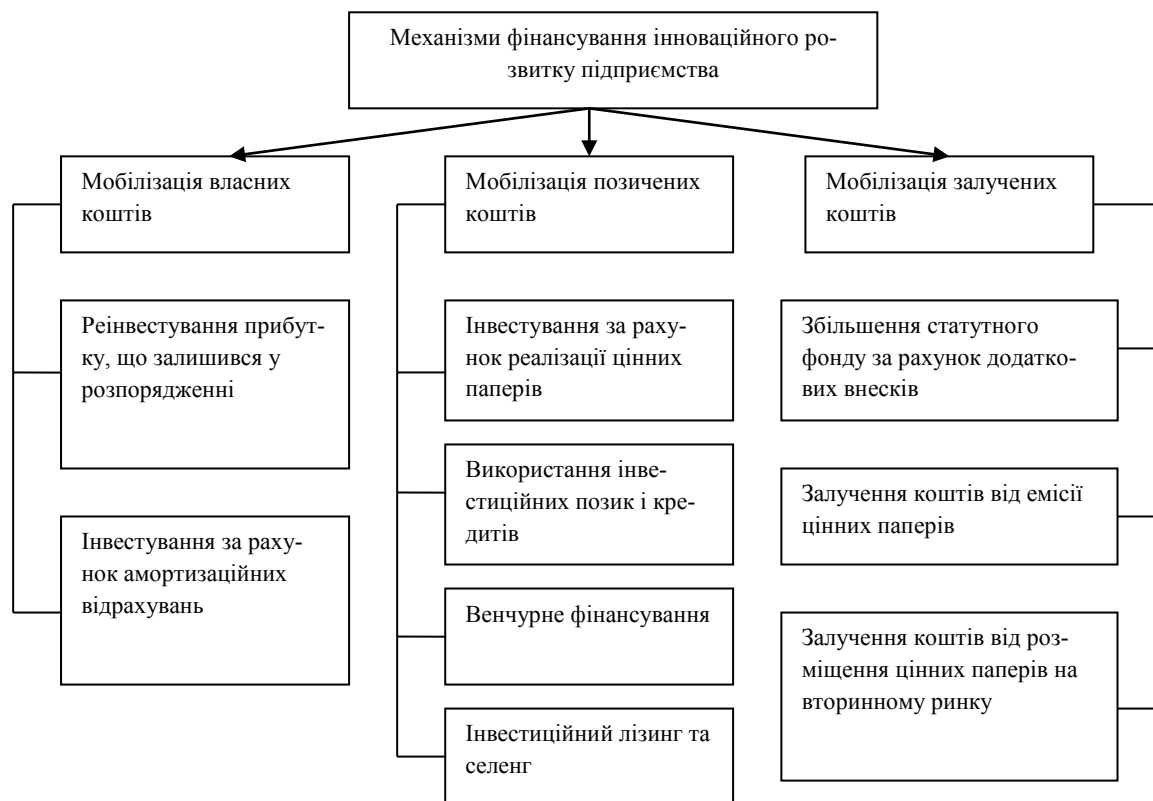

Рис. 1. Система механізмів фінансування інноваційного розвитку підприємства

Джерело: складено авторами

1. Механізми мобілізації власних коштів.

Наявність власних коштів для фінансування інновацій значною мірою визначає інвестиційну і інноваційну активність суб'єктів господарювання (підприємств та установ), оскільки відсутність власних коштів знижує їхню привабливість для інших інвесторів.

Існує два основних джерела власних інвестиційних ресурсів: прибуток, який залишається в розпорядженні підприємства (нерозподілений прибуток) та амортизаційні відрахування. В Україні цей механізм фінансування інноваційної діяльності є основним. За кордоном підприємницькі структури, природно, за певних економічних умов і сприятливого інвестиційного клімату, інвестують значну частину прибутку у власний розвиток.

2. Механізми мобілізації позикових коштів.

Довгострокові позики та кредити у світовій практиці є основними серед позикових джерел фінансування інвестицій. В умовах України це джерело відіграє незначну роль. Сучасна економічна ситуація характеризується високим ступенем нестабільності, що стримує використання кредитування як джерела фінансування інновацій. Умови кредитування в багатьох випадках є неприйнятними внаслідок коштовності кредитних ресурсів та високих вимог до позичальників.

У практиці закордонного бізнесу все більше місця займає венчурний капітал, за допомогою якого фінансується багато інноваційних проектів як у країнах із

розвинутою економікою, так і в країнах, які проводять економічні реформи.

Венчурне фінансування має такі особливості:

- інвестиції здійснюються у формі участі в статутному фонді підприємства (принаймні у більшості випадків);
- інвестування розраховане на довгостроковий період;
- інвестори беруть участь у діяльності компанії, що фінансується.

В економічно розвинених країнах венчурне фінансування інноваційних проектів використовують в основному великі компанії, це дає їм можливість виводити на ринок нову продукцію швидше, ніж вони розробляли б її власними силами, дозволяє оперативно й з меншими затратами перебудувати систему виробництва та збуту, гнучко реагувати на зміну умов зовнішнього та внутрішнього середовища господарювання. Для повноцінного становлення індустрії венчурного капіталу в Україні потрібно створити відповідну законодавчу базу, з часом це джерело фінансування повинне одержати значний розвиток. Для вітчизняної економіки даний механізм інвестування може виявитися дуже ефективним унаслідок наявності високого наукового та кадрового потенціалу та неможливості його реалізації через відсутність ресурсів.

Інвестування за рахунок випуску та реалізації облігацій підприємства (емісії облігацій підприємства) як джерело мобілізації інвестиційних ресурсів є доступним лише для підприємств, які мають значний

статутний фонд, високий імідж, (в умовах України практично не використовується).

У нинішній час існують передумови широкого використання такого механізму мобілізації інвестиційних ресурсів як інвестиційний лізинг. Лізингоотримувач може скористатися, наприклад, необхідним для нього устаткуванням без одноразової мобілізації для цього власних або позикових коштів. У разі взаємної зацікавленості договірних сторін лізингові виплати можуть здійснюватися з виторгу від продажу виготовленої на даному устаткуванні продукції, при цьому виплата може провадитися як у грошовій формі, так і товарами або послугами.

До основних переваг лізингу перед іншими видами інвестування відносять те, що він:

- дозволяє забезпечити високу оперативність і гнучкість у розв'язанні виробничих завдань шляхом тимчасового використання устаткування (на необхідний період часу), а не його придбання;

- надає можливість для використання найсучаснішої техніки, дозволяючи при цьому ліквідувати існуючі протиріччя між потребою використання для підвищення конкурентоспроможності та швидким моральним зносом цієї техніки (у більшості випадків дуже дорогої) у сучасних умовах.

Інвестиційний селенг є перспективним напрямком фінансування. Передбачає передачу за певну плату прав користування та розпорядження майном власника (устаткуванням, будинками та спорудженнями, запасами сировини та матеріалів, цінними паперами, грошовими коштами, продуктами інтелектуальної праці). Зарубіжна практика свідчить про високу ефективність даного механізму формування інвестиційних ресурсів. Сьогодні він поширюється й у вітчизняній практиці.

3. Механізми мобілізації залучених коштів.

Залучення коштів від емісії цінних паперів використовується акціонерними підприємствами (товариствами, компаніями). Залучення інвестиційних ресурсів здійснюється, як правило, шляхом емісії акцій і реалізації їх серед інвесторів. Інвестори можуть бути як вітчизняні, так і зарубіжні. Деякі вітчизняні акціонерні підприємства залучають кошти іноземних партнерів шляхом продажу їм великих пакетів акцій. Слід зазначити, що багато акціонерних підприємств, намагаючись залучити великих інвесторів, практично не приділяють уваги дрібним. В даному випадку резерви є суттєвими. Залучення коштів від емісії цінних паперів дає можливість шляхом диверсифікації джерел інвестування швидко накопичувати кошти, необхідні

для інвестування різноманітних видів інноваційної діяльності акціонерних підприємств.

Залучення коштів від розміщення цінних паперів на вторинному ринку дозволяє накопичувати акціонерний капітал завдяки зростанню курсу акцій акціонерного підприємства, що розміщені на вторинному ринку. Розглянутий механізм в Україні знаходиться в стадії становлення. Дослідження показують, що сьогодні не слід розраховувати на серйозні надходження інвестиційних ресурсів із даного джерела;

Розширення статутного фонду за рахунок додаткових внесків. Це джерело залучення інвестицій є основним для не акціонованих підприємств. Через цей механізм залучається основна маса іноземних інвестицій (механізм спільного підприємництва). Його використання означає, що одержувач інвестицій готовий поступитися часткою своїх повноважень в управлінні підприємством.

Розглянуті механізми, що можуть бути задіяні для фінансування інноваційних проектів показують розмаїття можливих варіантів здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства. Разом з тим, значна кількість взаємозв'язаних чинників, які зумовлюють обсяги цієї діяльності, вимагають підходу до інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства як до системи. Щоб розкрити зміст цього поняття, систему інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства слід розглядати як сукупність економічних відносин, що виникають у зв'язку з пошуком, залученням і використанням інвестиційних ресурсів, необхідних для інвестування різних напрямів інноваційної діяльності підприємств з урахуванням наявних внутрішніх обсягів цих ресурсів та можливості залучення їх із зовнішніх джерел.

Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства з одного боку, – це безперервний, послідовний процес пошуку, залучення та використання різних видів інвестиційних ресурсів, необхідних для здійснення інноваційної діяльності, а з іншого, – складна система, що містить джерела інвестиційних ресурсів, форми та інструменти інвестування, які в сукупності дають змогу обґрунтовано обрати спосіб ресурсного забезпечення, що забезпечує комплексний підхід до вирішення питання інвестування [2].

На рис. 2 представлена модель функціонування системи інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства, складовими якої є оцінювання доцільності й ефективності інвестиційного забезпечення за видами інноваційної діяльності (ІД) підприємства.

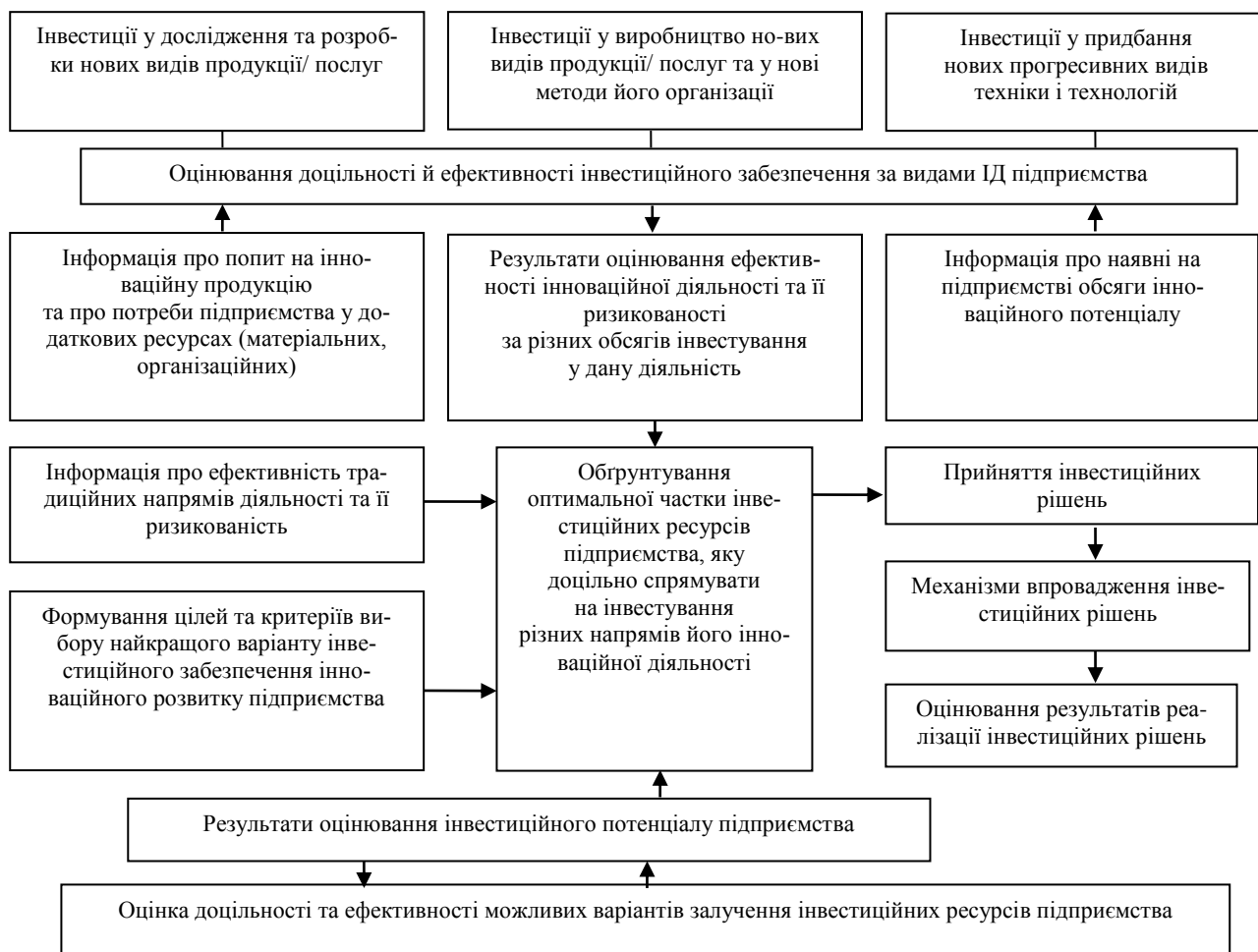

Рис. 2. Модель функціонування системи інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства

Джерело: розроблено авторами

Запропонована модель дає змогу виробити підходи до обґрунтування оптимальної частки інвестиційних ресурсів підприємства, яку доцільно спрямувати на інвестування різних напрямів інноваційної діяльності.

Проте, найбільш затребуваною формою капіталовкладень для економік, що розвиваються, залишаються прямі іноземні інвестиції, зокрема через те, що дозволяють реалізувати великі проекти та зумовлюють надходження в країну нових технологій, новий практик корпоративного управління та ін.

Разом з тим, основним фактором, що зумовлює залучення інвестиційного капіталу виступає отримання оптимального результату від фінансування. Тому необхідно враховувати вплив чинників, які можуть привести до їх зміни. Узагальнено всі фактори впливу на інноваційну діяльність можна поділити на внутрішні та зовнішні. До зовнішніх факторів стосовно інноваційної діяльності можна віднести: існування обмежень з боку держави для зміцнення конкурентоспроможності економіки, постійні зміни в законодавстві, незначну фінансову підтримку з боку держави, відсутність дієвих стимулів з боку держави для підприємств, що впроваджують інновації, відплив наукових кадрів за кордон. Негативний вплив на інноваційну діяльність зовнішніх факторів посилюється дією внутрішніх недоліків господарювання. Це –

недосконалість системи управління, відставання організації виробництва від розвитку умов та потреб ринкового середовища. До внутрішніх факторів можна віднести: недостатність власних грошових засобів, високу вартість інновацій та залучення позикових ресурсів, значний економічний ризик, низьку платоспроможність підприємств, недооцінку інноваційного проекту або явне заниження вартості інноваційного проекту розробником. Відповідно до іншої класифікації виділяють економічні, організаційні, законодавчі та соціальні фактори. До першої групи факторів зараховано: наявність резерву фінансових, матеріально-технічних засобів, прогресивних технологій, необхідної господарської і науково-технічної інфраструктури, матеріальне заохочення за інноваційні ідеї.

До організаційних факторів впливу на інноваційну діяльність можна віднести: гнучкість організаційної структури, демократичний стиль управління, переважання горизонтальних потоків інформації над вертикальними, самоуправління, внесення коректив у діяльність, децентралізація, автономія, формування цільових проблемних груп.

До законодавчих факторів можна віднести: законодавчі норми, що заохочують інноваційну діяльність, державну підтримку інновацій. До соціальних

факторів впливу на інноваційну діяльність зарахуємо: моральне заохочення, суспільне визнання, забезпечення можливостей самореалізації, можливість реалізації своїх творчих ідей, нормальний психологічний клімат у трудовому колективі.

Серед інших факторів впливу на обсяг фінансування виділяють стимулюючі та стримуючі. Стимулюючі фактори впливу сприяють розвитку інно-

ваційної діяльності на підприємстві, стримуючі - перешкоджають цій діяльності [3].

Аналіз динаміки основних іноземних інвестицій в Україну за останні 10 років показує, що єдиної тенденції до зростання або спадання, як такої, немає; систематичність та закономірності теж виділити не можна (рис. 3).

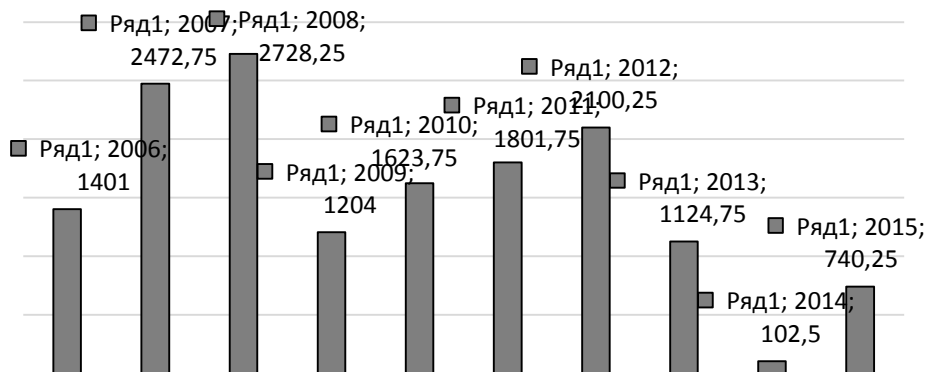

Рис. 3. Прямі іноземні інвестиції в Україні за період 2006–2015 рр. (млн дол.)

Джерело: [5]

Загалом, протягом останніх 24 років, від моменту здобуття незалежності України, і станом на 31 грудня 2015-го року обсяг прямих іноземних інвестицій становить 43 млрд 371 млн доларів. Аналіз іноземних інвестицій передбачає вивчення динаміки показників у визначенні їх походження, галузевої та регіональної структури. Тому необхідно визначити основних країн-інвесторів іноземного акціонерного капіталу, які розміщують свої активи в нашій державі в якості прямих інвестицій. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає 83,0 % загального обсягу прямих інвестицій, увійшли Кіпр (11,7 млрд доларів), Нідерланди (5,6 млрд доларів), Німеччина (5,4 млрд доларів), Росія (3,3 млрд доларів), Австрія (2,4 млрд доларів), Велика Британія (1,85 млрд доларів), Віргінські острови (1,7 млрд доларів), Франція (1,5 млрд доларів), Швейцарія (1,3 млрд доларів), Італія (972 млн доларів) [6].

Зазначимо, що за 2010–2015 роки структура прямих іноземних інвестицій в економіці України за країнами світу змінилася несуттєво. Зокрема частка таких країн, як Російська Федерація, Нідерланди, Кіпр зросла в межах 2–3 %. Натомість частка таких країн, як Великої Британії та Німеччини навпаки, зменшилась, причому частка Німеччини знизилась аж на 5 %. Статистичним аналізом підтверджується припущення про схильність «інвесторів» до фінансових зловживань та відмивання коштів. В число найбільших країн, з яких в Україну надходили ПІІ, входять три офшорних зони: Кіпр, Швейцарія та Британські Віргінські Острови. При цьому, якщо потужні швейцарські інвестиції можна певною мірою пояснити високим розвитком швейцарської економіки (приклад – ТНК «Nestle»), то економіки двох інших держав надто слабкі для здійснення потужних інвестицій власними силами. Досить сказати, що інвестиції в Україну компаній, зареєстрованих на Кіпрі, з кожним роком зростають і посідають перше місце за обсягами.

Найбільші обсяги інвестицій надійшли до Києва, а також Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Київської, Луганської, Львівської, Одеської, Запорізької, Полтавської, Івано-Франківської областей. Даний показник свідчить про те, що іноземний капітал не цікавиться відокремленими виробничими об'єктами, а стрімко нарощує свій вплив на всеукраїнські компанії, які лише зареєстровані в Києві, а їх виробничі потужності розміщені, в переважній більшості, поза столицею.

Для того, щоб розробити методичний підхід для визначення інвестиційної привабливості інноваційних об'єктів, доцільно визначити поточні напрямки інвестування (спрямування прямих іноземних інвестицій). Дослідження показують, що протягом останніх 5 років близько 30 % прямих іноземних вкладень (акціонерного капіталу) припадає на промисловість, причому переробну (більше 95 %), а також фінансову та страхову діяльність (30±3 %). Враховуючи той факт, що переважна більшість інновацій здійснюється промисловими підприємствами та фінансовими установами [7], можна припустити, що саме рівень інноваційності є одним з ключових факторів, що впливає на залучення інвестиційного капіталу.

Огляд літературних джерел показує, що нині існує велика кількість методик оцінки інвестиційної привабливості, які ґрунтуються на аналізі різноманітних сфер функціонування підприємств та відрізняються цільовим та функціональним призначенням, системами показників, алгоритмами розрахунку, інформаційним забезпеченням тощо.

Найбільш поширеними серед підходів для визначення інвестиційної привабливості інноваційних об'єктів є методики оцінки інвестиційної привабливості підприємства на основі показників фінансової діяльності суб'єкта господарювання. Так, досить розповсюдженою в практичному використанні є інтегрована оцінка інвестиційної привабливості, затверджена Агентством з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій, яка включає оцінку

фінансового стану об'єкта інвестування, визначення вагомості показників на основі експертних оцінок; розрахунок рангового значення за кожним показником і визначення на його основі інтегрального показника інвестиційної привабливості [8]. Проте в процесі оцінки інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання крім фінансової необхідно враховувати інноваційну складову. Тому доцільно використовувати методичний підхід до оцінювання інвестиційної привабливості підприємств у системі «інвестор-реципієнт» Р.М. Скриньковського, який містить алгоритм, що складається з трьох етапів і послідовного оцінювання з урахуванням поточних і майбутніх факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовищ: – аналіз та оцінка сучасного стану інвестиційної привабливості підприємств на основі трьох аспектів їх діяльності [9]:

- фінансово-господарської, інноваційної, інвестиційної;
- оцінювання фінансового стану підприємства;
- аналіз ефективності інноваційної діяльності підприємства.

Кінцевим критерієм оцінювання інвестиційної привабливості підприємств виступає узагальнюючий (інтегральний) показник.

Використання даного підходу для оцінки інвестиційної привабливості інноваційної діяльності підприємства дозволить чітко визначити критерії, якими керується інвестор при прийнятті рішення про вкладення коштів у той чи інший об'єкт, що в свою чергу сприятиме збільшенню обсягів залученого капіталу.

Стабільний розвиток підприємства тісно пов'язаний з проведенням ефективної інноваційної діяльності, що передбачає можливість маневрування інвестиційними ресурсами з метою оптимального їх використання і забезпечує безперервний процес виробництва та реалізації продукції. Вітчизняного і закордонного інвестора цікавить, насамперед, мінімальний ризик неповернення капіталу та ефективність його використання. Інвестор хоче мати гарантії щодо отримання максимального прибутку і тому виникає необхідність обґрунтованого вибору підприємств – потенційних об'єктів інвестування.

Ефективність інноваційної діяльності підприємств, насамперед, залежить від її стимулювання і підтримки на усіх рівнях. Дослідження можливих шляхів стимулювання та підтримки інноваційної діяльності підприємств з врахуванням закордонного та вітчизняного досвіду, дає можливість виділити головні напрямки, які дозволять прискорити процес оновлення виробництва та ефективно використовувати внутрішні й залучати зовнішні інвестиції в інноваційну діяльність:

1) надання пільг підприємствам, установам та організаціям інноваційної інфраструктури (науково-дослідним і дослідно-конструкторським установам; підприємствам, що створюють інновації; вищим навчальним закладам; тимчасовим колективам та іншим). Упровадження податкових «канікул» та податкових інвестиційних кредитів;

2) зменшення бази оподаткування з урахуванням внесків у спеціальні фонди підприємства (інноваційний, інвестиційний, амортизаційний та інші);

3) створення умов стимулювання фінансово-кредитних установ щодо кредитування інноваційної діяльності суб'єктів господарювання.

Досвід України та інших держав свідчить про можливість створення фондів підтримки інноваційної діяльності на усіх рівнях. Так, з метою фінансування науково-технічних розробок і впровадження у виробництво можливим є створення Українського інноваційного фонду; регіональних фондів – з метою сприяння розвитку підприємств науково-технічної сфери. Крім того, можливим є створення загальнодержавних фондів підтримки інноваційної діяльності та венчурних фондів в найбільш інноваційно активних містах країни.

Висновки. Аналіз діяльності підприємств національної економіки довів необхідність налагодження механізму інвестування, який дозволить забезпечити залучення інвестиційних ресурсів для реалізації існуючих (потенційних) ринкових можливостей та їх інноваційного розвитку. Система механізмів фінансування включає механізми мобілізації власних коштів підприємства, механізми мобілізації позикових коштів та механізми мобілізації залучених коштів.

Комплексна оцінка інвестиційно-інноваційної привабливості має характеризувати інвестиційну привабливість, виходячи з інтересів різних груп користувачів: самого підприємства й окремих груп інвесторів, зацікавлених в ефективності вкладання коштів; використовувати в процесі оцінки майбутніх об'єктів інвестування методи фінансового аналізу, що сприятимуть більш чіткому уявленню про їх реальний фінансовий стан та основні шляхи його зміцнення; містити оптимальну кількість критеріїв і показників оцінки, що характеризують окремі складові інвестиційної привабливості підприємства; чітко визначити ступінь корисності реалізації інвестиційних проектів для всіх учасників процесу інвестування.

На цей час ситуація у фінансовому секторі України характеризується дефіцитом власних джерел інвестиційних ресурсів, неефективною амортизаційною політикою, нерозвиненістю ринку капіталів, і, як наслідок, обмеженням можливостей підприємства щодо використання якомога більшого числа джерел інвестування. Наведені недоліки зменшують потенційні можливості впровадження інноваційних проектів та гальмують здійснення інноваційної діяльності підприємства в цілому, незалежно від форми власності та організаційно-правової форми господарювання.

Проведений аналіз дозволив виявити найдоступніші джерела фінансування інноваційної діяльності: власні кошти (прибуток і амортизаційні відрахування); залучені кошти (емісійне фінансування); позичені кошти (кредит та венчурне фінансування); комбіноване фінансування. Особливу увагу пропонується приділити фінансуванню інноваційної діяльності шляхом емісії цінних паперів як одному з альтернативних джерел інвестування.

Використання запропонованої моделі щодо інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства в поєднанні з використанням оптимальних шляхів залучення інвестиційного капіталу дозволить підвищити рівень інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємств країни. Подальші дослідження можуть бути пов'язані з питаннями про-

гнозування інноваційного розвитку підприємства, що вплине на підвищення конкурентних позицій вітчиз-

няних суб'єктів господарювання та розвиток національної економіки в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України про інноваційну діяльність № 40-IV від 04.07.2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
2. Яненко І. Г. Організаційно-управлінські ресурси інноваційного розвитку економіки: методологія та практика: [моногр.] / І. Г. Яненко; НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2012. – 380 с.
3. Гвоздю С. Ю. Дослідження факторів впливу на інноваційну діяльність та обсяг витрат на машинобудівних підприємствах [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/natural/Vnulp/Logistyka/2012_749/27.pdf
4. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / 171 Економічний вісник Донбасу № 3 (21), 2010 О. О. Поліщук, А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – К.: Знання, 2007. – 1027 с.
5. Фінансовий портал Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/fdi>.
6. Статистичний збірник Державної служби статистики «Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України», 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ10_u.htm.
7. Полякова Ю. В. Інноваційна діяльність промислових підприємств України. [Електронний ресурс] / Ю. В. Полякова// Львівської комерційної академії – Режим доступу : http://www.lac.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/MEV/Poljakova/Presentation_Innovac_Act_Prom_Pidpr.pdf.
8. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій: Затв. наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій 23.02.1997 р. № 22 // Державний інформ. бюл. про приватизацію. – 1998. – № 7. – С. 18–28.
9. Скриньковський Р. М. Методичний підхід до економічного оцінювання інвестиційної привабливості підприємств машинобудування / Р. М. Скриньковський // Регіональна економіка. – 2008. – № 4. – С. 185–192.

**В. В. Горлачук,
А. С. Черненко,
О. А. Раку,**

Черноморський національний університет ім. Петра Могили,
г. Николаев, Україна

ИНВЕСТИЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье рассмотрены проблемы инвестиционного обеспечения инновационного развития предприятия. Особое внимание уделено формам инвестиционного обеспечения и источникам инвестиционных ресурсов. Обоснованы оптимальные пути привлечения инвестиционного капитала. Предложена модель функционирования системы инвестиционного обеспечения инновационного развития предприятия.

Ключевые слова: инновации; инновационное развитие; инновационная деятельность; инвестиционное обеспечение.

**V. V. Gorlachuk,
A. S. Chernenko,
O. O. Raku,**

Petro Mohyla Black Sea National University,
Mykolayiv, Ukraine

INVESTMENT PROVIDING OF ENTERPRISE INNOVATION DEVELOPMENT

In the article the problems of investment ensuring of enterprise innovative development is considered. Particular attention is given to forms of investment providing and to sources of investment resources. Optimal ways of investment capital attracting are proved. The model of the investment providing system functioning to innovation development of an enterprise is proposed.

Key words: innovation; innovative development; innovative activity; investment maintenance.

Рецензенти: **Кузьменко О. Б.**, д. е. н., професор;
Навроцький С. А., д. е. н., професор.